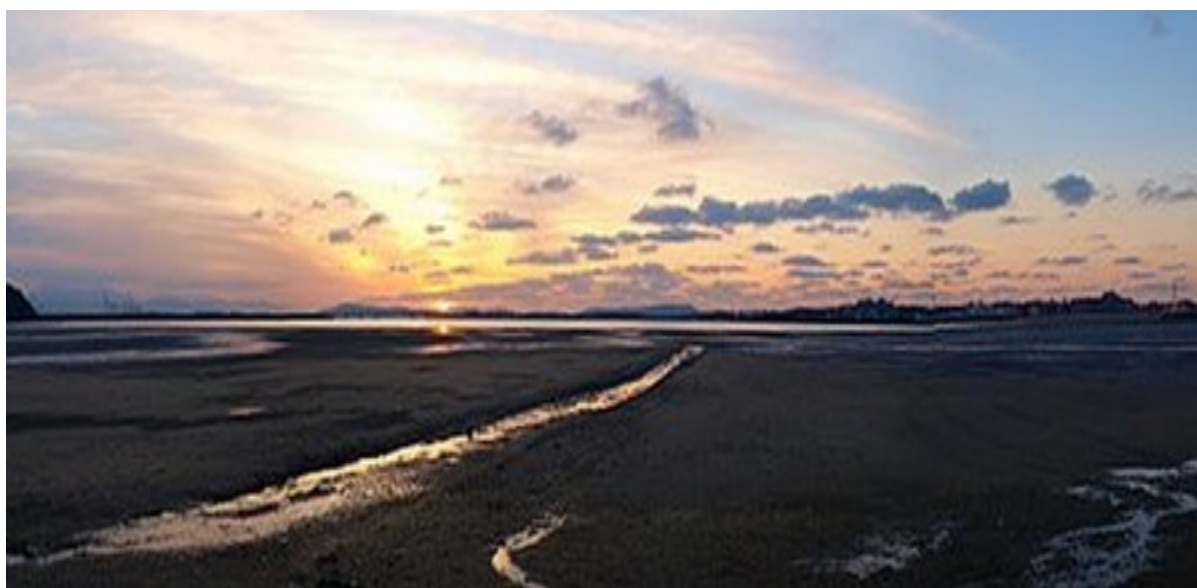

Życiodajny oddech mokradeł

3 maja 2013

Wilgotne mokradła. Teren na pierwszy rzut oka nudny i jałowy. Jednak pierwsze wrażenie bywa mylne. Mokradła są bowiem domem dla wielu gatunków roślin oraz zwierząt i pozwalają zachować prawidłowy cykl hydrologiczny. Według Konwencji Ramsarskiej na świecie znajduje się 2098 mokradeł, z czego w Japonii zarejestrowanych jest 46. Wszystkie wymagają ochrony.

Japonia należy do Konwencji Mokradeł Ważnych z Punktu Widzenia Międzynarodowego, szczególnie jako Siedliska Ptactwa Wodnego (The Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterfowl Habitat), zwanej w skrócie Konwencją Ramsarską, dzięki czemu cenne tereny “wodno-błotne” w tym kraju są przedmiotem troski całego świata.

Jednak w samej Japonii działalność wspierająca ochronę ekosystemu przed groźbą zagospodarowywania coraz to nowych kawałków ziemi i jej zanieczyszczaniem jest jeszcze w powijakach. Prowadzą ją jedynie na poziomie lokalnym niewielkie grupy mieszkańców poszczególnych rejonów.

ZMIENIAJĄCY SIĘ KRAJOBRAZ

W prefekturze Fukuoka od ponad 20 lat działa Stowarzyszenie na

Rzecz Ochrony Mokradeł Wajiro (The Save Wajiro Tidal Flat Association) założone przez mieszkańców. Stowarzyszenie to wielokrotnie stawiało czoła licznym zagrożeniom i broniło cenne zasoby naturalne tamtejszych terenów.

Mokradła Wajiro znajdują się w północnej części wyspy Kiusiu, w miejscu gdzie krzyżują się drogi migracyjne różnych gatunków ptaków. Tam też robią one postoje lub zatrzymują się na zimę. Leżące we wschodniej części Zatoki Hakata mokradła Wajiro są największym tego typu obszarem w Japonii.

Otoczająca mokradła zaciszna Zatoka Hakata zaczęła się raptownie zmieniać w 1994 roku. Gdy pękła japońska bańka spekulacyjna rząd nie bacząc na gwałtownie zmieniającą się sytuację w kraju, uznał za priorytet zagospodarowanie zatoki. Zignorowano wątpliwości mieszkańców co do wpływu tego typu przedsięwzięcia na środowisko i zaczęto budować sztuczną wyspę.

Z powodu konstrukcji zmieniły się pływy morskie, przez co zdegenerował się cykl hydrologiczny zatoki. To z kolei powoduje gnicie alg, które zamulają dno. Te i inne problemy, które wcześniej przewidywano, pojawiają się jeden za drugim.

Chociaż mokradła Wajiro zostały wybrane jako kandydat do wpisania na listę Ramsarską Mokradeł Ważnych z Punktu Widzenia Międzynarodowego, to nie jest to jeszcze wybór zatwierdzony. Aby zostać zarejestrowanym w Konwencji Ramsarskiej potrzeba aktywnego działania ze strony zarządu lokalnego.

W 1988 roku artystka tworząca wycinanki, Hiroko Kusuda, która założyła Stowarzyszenie na Rzecz Obrony Mokradeł Wajiro, napisała artykuł dla gazety Uniwersytetu Kiusiu Radix na temat realnego i poetyckiego znaczenia mokradeł.

„Ciche fale mokradeł Wajiro pozwalają dzieciom bawić się w wodzie, a ludziom dostarczają błogosławionych owoców morza. Ratują życie ludzkie dostarczając przez okrągły rok pożywienie w postaci przeróżnych gatunków ryb i muszli, krewetek oraz

ośmiornic, glonów i innych. Dzięki żyjątkom występującym na mokradłach i płyciznach woda morska pozostaje czysta. Mokradła Wajiro opiekowały się małymi rybkami oraz muszelkami i były kolebką, w której rodziło się życie. Te mokradła wychowały również moje ciało i umysł. Piękno i wspaniałość, a także surowość przyrody sprawiły, że jestem bardziej wrażliwa. To właśnie ten związek z naturą mokradeł Wajiro doprowadził mnie do zajęcia się sztuką. Nawet teraz gdy dorosłam, mokradła Wajiro pozwalają mi odzyskać wewnętrzny spokój.”

Stowarzyszenie na Rzecz Obrony Mokradeł Wajiro obok urabiania zarządu lokalnego, podejmuje również wysiłki na rzecz poważnej i stanowczej ochrony środowiska, angażując z powodzeniem okolicznych mieszkańców.

Regularnie organizowane są akcje zbierania śmieci, np.: “Operacja: czystość mokradeł Wajiro i obserwacja przyrody”. Raz w miesiącu bada się jakość wody oraz piasku, a każdego roku od ponad 20 lat urządzany jest “Festiwal Mokradeł Wajiro”.

Stowarzyszenie na Rzecz Obrony Mokradeł Wajiro zaprasza uczniów lokalnej szkoły podstawowej do obserwacji mokradeł, aby w ten sposób pogłębić ich więzi z miejscem zamieszkania. Członek stowarzyszenia E.I. tak opisuje zachowanie dzieci po zetknięciu się z mokradłami:

„Po przedstawieniu zaobserwowanych dzisiaj gatunków ptaków, roślin oraz wodorostów, dzieci pytały m.in. o zebrane przez siebie ptasie pióra i o to, dlaczego wśród trzcin znajdują się norki krabów. Znalazły też małe różowe i żółte muszelki, których nazw nie znaliśmy. Dostaliśmy zatem pracę domową. Po sprawdzeniu okazało się, że to gatunek muszli o nazwie *Morella rutila*. Na tym zakończyły się obserwacje mokradeł Wajiro prowadzone przez czwartoklasistów miejscowej szkoły podstawowej. Ale pod koniec lutego w szkole odbędą się prezentacje obserwacji przeprowadzonych w ciągu roku. Jako członkowie Stowarzyszenia na Rzecz Obrony Mokradeł Wajiro co

roku odwiedzamy wtedy szkołę i zawsze z niecierpliwością czekamy na te prezentacje.”

WZLOTY I UPADKI RUCHU NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Założona w 1991 roku JAWAN (Japan Wetlands Action Network) to organizacja sieciowa (network organization) zrzeszająca grupy lokalnych działaczy. Wspiera ona międzynarodowy ruch na rzecz ochrony mokradeł, wdraża w życie postanowienia Konwencji Ramsarskiej oraz chroni i odzyskuje mokradła i obszary zalewane przez przypływ. W ramach organizacji działające na terenie całego kraju przynależne grupy składają sprawozdania ze swojej działalności i wymieniają informacje.

W 2011 roku obchodzono 40 rocznicę powstania Konwencji Ramsarskiej. W marcu 2012 roku doradca JAWAN, Satoshi Kobayashi w swoim raporcie dla JAWAN, „Witając rok COP11 Konwencji Ramsarskiej”, opisuje dotychczasową jej działalność. Píše:

„Dotychczas, przez stosunkowo długi czas Japończycy próbują okiełznać naturę używając wysoko zaawansowanych technologicznie narzędzi. Bezpodstawnie wierzyli, że uda im się to osiągnąć. Jednak w 2011 roku ta wiara obróciła się przeciwko im. Technologia nie pozwala niczego okiełznać i jedynie powoduje tragedie. Natura zaś po raz kolejny przypomniała nam, że nie można jej kontrolować. W tym miejscu Japończycy się zatrzymali. Jeśli udałoby się poprawić kierunek w jakim zmierzają polityka energetyczna, krajowe planowanie przestrzenne, a także przedsiębiorstwa użyteczności publicznej i dać światu przykład, to czyż Japończycy przez swoje działanie nie byłiby w stanie zmienić świata?”

W lipcu 2012 roku członkowie JAWAN wzięli udział w odbywającej się w Bukareszcie w Bułgarii 11 Konferencji Członków Konwencji Ramsarskiej (COP11, Conference of Parties 11). Uczestniczący w niej pan Kobayashi opisał jej przebieg w raporcie dla JAWAN:

„W trakcie biurokratycznych formalności, takich jak zasady

przebiegu konferencji, na końcu przedpołudniowej części miała wystąpienie pani Heather, przewodnicząca Zespołu ds. Inspekcji Naukowej i Technicznej (The Scientific and Technical Review Panel) (STRP). Podczas poprzedniej konferencji (COP10) przyprowadziła ze sobą swoją 8-letnią córkę. Pierwszy slajd przedstawiał dziewczynkę stojącą przed budynkiem, w którym odbywała się COP10. Pani Heather chciała pokazać córce czym się zajmuje i wzięła ją na ostatnich kilka godzin konferencji. Dziewczynka przysłuchiwała się jej w głębi sali. W samolocie powrotnym z Korei, gdy zapytała córkę jak było, usłyszała w odpowiedzi "Mniej więcej zrozumiałam jak ważna jest ochrona mokradeł, ale martwi mnie, że zanim ja dorosnę to już ich właściwie nie będzie". Kontynuowała: "Ta ochrona mokradeł idzie zbyt wolno, prawie wcale nie posuwa się naprzód". Pani Heather uważała, że COP10 był bardzo owocną konferencją i nie wiedziała co ma odpowiedzieć. Dzieci są bardzo bystre, nieprawdaż?"

Każdego roku wiosną, JAWAN organizuje kampanię pt. "Dzień ochrony mokradeł i terenów podmokłych". W całym kraju lokalne organizacje organizują obserwacje natury, sympozja, wystawy fotografii oraz malarstwa, koncerty, pokazy filmowe i wiele innych. To kampania mająca na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat ochrony mokradeł. Zgłoszenia grup pragnących wziąć udział w kampanii są nadal przyjmowane.

Autorzy: Ayumi Nakajima, Mari Wakimoto, Keiko Tanaka

Tłumaczenie: Alicja Wieczorek

Zdjęcie: Wikimedia Commons, 2009 (CC BY SA 3.0)

Źródło: [Polski Global Voices](#)

Licencja: [CC BY 3.0](#)